

GRANÅSEN - INVITASJON

Trondheim kommune inviterer til åpen dialogkonferanse om utvikling av Granåsenområdet. Kommunen ønsker dialog med privat næringsliv for å se på mulige løsninger for idrettsanlegget og området rundt.

Dialogkonferansen vil bli gjennomført onsdag 5. april kl. 11:30 - kl. 15:00.

*Sted: Toppidrettssenteret i Granåsen,
Smistadvegen 11, 7026 TRONDHEIM
Konferansesenter i toppetasjen, møterom Rodal. Det blir enkel servering.*

*Påmelding per epost til utbyggingsleder i Granåsen
geir.paulsen@trondheim.kommune.no innen 3. april kl. 9:00.*

Oppgi antall personer som kommer fra hvert firma og kontaktinformasjon for hver enkelt.

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
1.1. Granåsen i dag.....	3
1.2. Granåsen i fremtiden.....	3
2. Om oppdragsgiver og plan for utbyggingen.....	4
2.1. Utbyggingsfaser og fremdrift	5
2.2. Økonomi og finansiering	6
3. Nye Granåsen hverdagsanlegg - ambisjon, mål og kriterier	6
3.1. Overordnet målsetting for utbyggingsprosjektet	6
3.2. Kriterier for anlegget	6
3.3. Premisser	7
4. Trøndelag 2023.....	8
4.1. Folkehelse.....	8
5. Status i utbyggingsprosjektet per mars 2017.....	9
5.1. Områdeplan.....	9
5.2. Brukerprosess gjennomført høsten 2016.....	9
5.3. Resultat fra brukerprosess høsten 2016	9
5.4. Detaljreguleringer	10
6. Interessentdialog.....	10
7. Foreløpig fremdriftsplan.....	11
8. Program dialogkonferanse 5. april	11

1. Innledning

1.1. Granåsen i dag

Granåsen skisenter er Midt-Norges viktigste anlegg for nordiske grener (hopp, langrenn, kombinert) og skiskyting. I 1997 ble VM på ski i nordiske grener arrangert her og i perioden 1997-2016 er det gjennomført årlige World Cup -konkurranser i hopp. World Cup i langrenn og kombinert er også arrangert gjentatte ganger. Siste World Cup i langrenn fant sted i 2009.

I tillegg til å være et anlegg for toppidrett, er Granåsen et av de mest brukte skianlegg for barne- og breddeidrett i landsdelen. Det er dessuten inngangsport til Bymarka, Trondheims viktigste utfartsområde for trening, rekreasjon og friluftsliv, sommer og vinter.

Sommeren 2016 spilte Bruce Springsteen for 40 000 i anlegget og åpnet med det Granåsen som arena for store konserter.

Anlegget trenger betydelige oppgraderinger for å kunne fungere godt som hverdagsanlegg og for å tilfredsstille kravene til et internasjonalt skisenter. Trondheim kommune og Norges Skiforbund søker om å bli arrangør av VM på ski 2023.

I 2013 ble Toppidrettssenteret i Granåsen ferdigstilt. Her er Olympiatoppen Midt-Norge og NTNU Senter for Toppidrettsforskning lokalisert. Treningssenter, turnhall, legesenter og fysioterapiklinikk finnes også i Toppidrettssenteret. Etableringen av toppidrettssenteret har medført økt aktivitet og større mangfold. Nærmere 50 personer har nå sin arbeidsplass i Granåsen og koblingen mellom toppidrett, forskning, aktivitet og helse er blitt sterk og synlig.

1.2. Granåsen i fremtiden

Den kommende rehabiliteringen og utbyggingen av anlegget åpner mange nye muligheter.

Granåsen kan bli et av Norges (og verdens!) fremste og mest allsidige områder for idrett, friluftsliv, helse, kultur, forskning og utdanning. Gjennom tett samarbeid mellom det offentlige og det private kan vi tilrettelegge for ideell og kommersiell aktivitet, fremme folkehelse, skape verdier og arbeidsplasser. Granåsen kan bli et levende laboratorium for utvikling av ny teknologi – spesielt innen områdene helse, idrett og arrangement. Dette kan bli et nasjonalt og internasjonalt senter og utstillingsvindu.

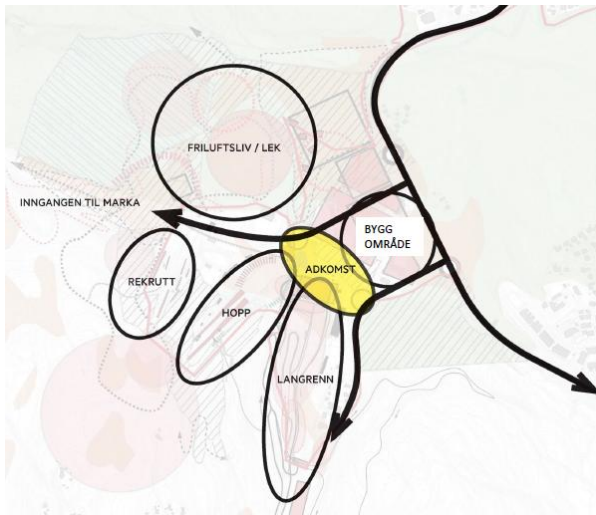
Gjennom dialogkonferansen ønsker Trondheim kommune å komme i kontakt med aktører som er interesserte i å være med på utviklingen av anlegget. Kommunen går åpent ut og inviterer til bred involvering med mål om å få frem gode ideer, løsninger og mulige konseptskisser.

Næringsutvikling og kommersiell drift i Granåsen skal være i tråd med områdets formål; å fremme idrett, helse og aktivitet i befolkningen.

Eksempler kan være

- overnattingsfasiliteter som hotell/ sportell/ idrettsinternat
- idrettsbasert næring/ sportsindustri
- treningscenter/ aktivitetssenter
- servicenæring

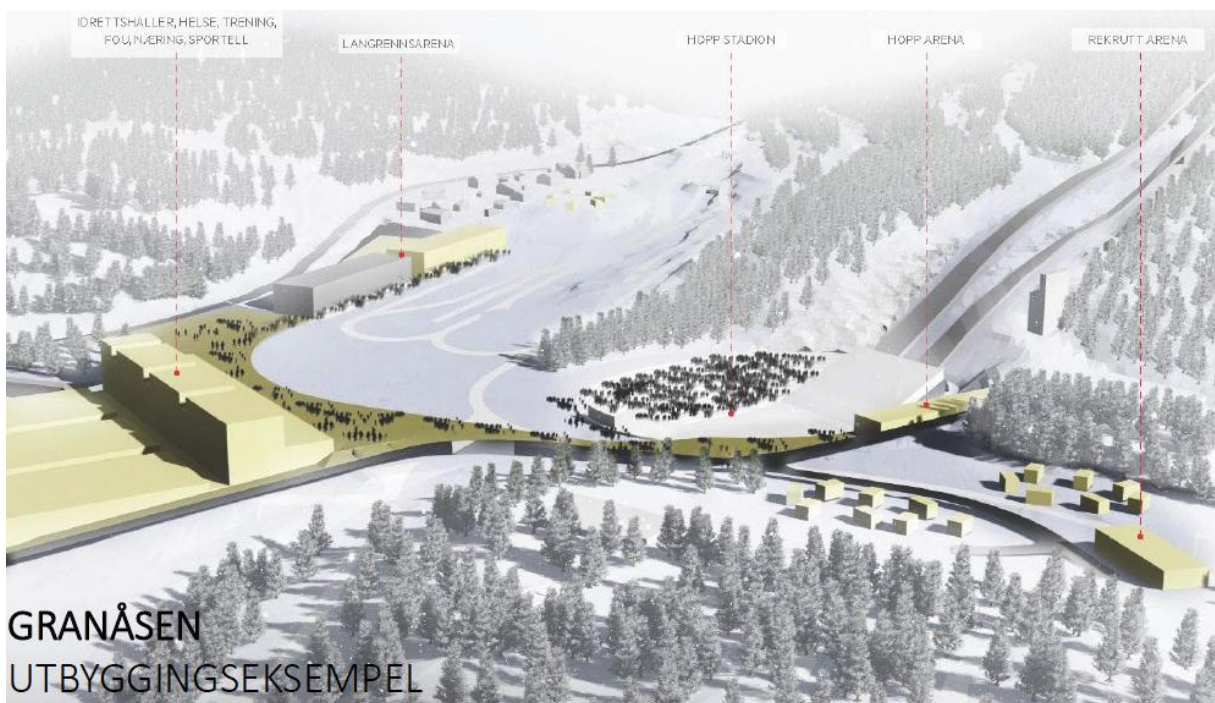

Dette er foreløpige skisser/ eksempler som er utarbeidet i brukergruppeprosess gjennomført høsten 2016.

2. Om oppdragsgiver og plan for utbyggingen

Trondheim kommune er anleggseier i Granåsen Skisenter og har ansvar for planlegging og gjennomføring av utbyggingsprosjektet.

Utbyggingen vil bli inndelt i faser. Rehabilitering og utbygging av fasiliteter knyttet til langrenn og hopp vil komme først. Tidspunkter for internasjonale skiarrangement vil i stor grad være avgjørende for fremdriften.

GRANÅSEN
UTBYGGINGSEKSEMPEL

- Trondheim/Granåsen er arrangør av FIS World Cup i hopp og kombinert årlig
- Trondheim/Granåsen har fått tildelt FIS World Cup langrenn i 2020 (to etapper i Mid-Scandinavian Tour)
- Trondheim og Norges Skiforbund søker om å bli arrangør av VM på ski nordiske grener i 2023. Mesterskapet tildeles i mai 2018. Dersom VM 2023 tildeles, vil det også komme et prøve-VM (FIS World Cup i 2022)

Dagens anlegg ble ferdigstilt til ski-VM 1997. Det er gjennomført mindre og større oppgraderingstiltak i anlegget og dette har først og fremst vært i hoppbakken.

Trondheim kommune skal bygge ut og modernisere anlegget i Granåsen som et funksjonelt, levende og godt **hverdagsanlegg** preget av høy aktivitet ute og inne. Anlegget skal bygges på en slik måte at det kan huse et fremtidig VM på ski, World Cup i nordiske grener og andre store idretts- og kulturarrangementer.

2.1. Utbyggingsfaser og fremdrift

Anlegget i Granåsen skal bygges ut uavhengig av VM-tildeling, men tidspunktet for et VM vil kunne påvirke fremdriften. Foreløpig plan er lagt med utgangspunkt i at Trondheim i mai 2018 blir tildelt VM på ski 2023.

Det planlegges utbygging i tre faser/ etapper.

Fase 1: Bygg/ arena langrenn

- Arenabygg med arrangementsfunksjoner og egnet virksomhet/ aktivitet/ næring
- Utbedring av skistadion inkl. flytting/ bedre tilrettelegging av standplass
- Utbedring av løyper og broer
- Utvidelse av rulleskiløype og oppgradering av snøproduksjonsanlegg
- Skileikområde og tilrettelegging for andre idretter

Regulering for fase 1 starter vinteren 2017. Antatt byggestart er våren 2018. Planen er å ha fasiliteter for langrenn klare til Tour 2020 (februar 2020).

Fase 2: Hoppanlegget

- Utbedring av hoppbakken, øvre og nedre del
- Arenabygg med arrangementsfunksjoner og egnet virksomhet/ aktivitet/ næring
- Tribuner og utøverområde
- Heis, dommertårn, trenertribune
- Snøproduksjonsanlegg
- Rekruttbakker/ skileik og tilrettelegging for andre idretter

Regulering for fase 2 vil skje parallelt med fase 1. Antatt byggestart er våren 2019. Hoppanlegget (de store bakkene) må trolig stenges en vinter, og vinteren 2020 er sannsynlig byggeperiode.

Fase 3: Andre idretter, helse, forskning, næring

- Fotballhall?
- Hotell/ sportell/ overnattingsfasiliteter
- Idretts- og helsereelatert næring

- Kontorlokaler, testlab etc.

Fremdrift fase 3 vil være avhengig av hvilket konsept man lander på.

For fase 1 og fase 2 finnes det konkrete kravspesifikasjoner. For fase 3 er det langt mer åpent. Her ønskes innspill på mulige konsepter/ strategier.

Områdene for fase 1 og fase 2 er fortrinnsvis dagens langrenns- og hopparena. Området for fase 3 vil være dagens sivilforsvarsleir og arealene som ligger langs Kongsvegen.

2.2. Økonomi og finansiering

Utbyggingen skal skje i samarbeid med private aktører. Flere er allerede tilstede i Toppidrettssenteret i Granåsen, både som huseier og leietakere.

Utbyggingen av fase 1 og fase 2 (fasilitetene knyttet til anlegg for nordiske grener) er foreløpig beregnet til å koste 830 millioner.

Trondheim kommune har i økonomi- og handlingsplan for neste fireårsperiode lagt inn 700 millioner til utbyggingen.

Det ventes statlig medfinansiering i størrelsesorden 150-200 mill. Dette er nasjonale anleggsmidler som er avhengige av tildeling av VM på ski.

De øvrige idrettsanleggene (alt unntatt langrenn og hopp) vil være berettiget til spillemidler.

3. Nye Granåsen hverdagsanlegg - ambisjon, mål og kriterier

Store arrangementer samler befolkningen og kan brukes som startmotor for å skape samfunnsutvikling. Trondheim søker nå et nytt VM på ski i nordiske grener og man ønsker å bruke denne anledningen til å skape varige verdier, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Et ski-VM gir mye kraft, energi og oppmerksomhet. Dette er en anledning til å sette i gang store og viktige initiativer/prosjekter som fordrer samhandling mellom aktører fra det offentlige, privat næringsliv og FoU-miljøer.

3.1. Overordnet målsetting for utbyggingsprosjektet

- Granåsen skal utvikles som hverdagsanlegg og som regionens internasjonale toppidrettsanlegg for nordiske grener og skiskyting.
- Utbyggingen skal stimulere til økt aktivitet for å fremme folkehelse og den skal være i samsvar med Trondheims ambisiøse miljøplaner.

3.2. Kriterier for anlegget

- For hverdag og fest – året rundt
- Tilrettelagt for toppidrett, breddeidrett og kultur
- Plass til organisert og egenorganisert aktivitet
- Lett å bygge og å bruke miljøvennlig
- Offentlig-privat samarbeid

Granåsen skal bli en arena for utvikling og innovasjon;

- Utbygging av et miljømessig bærekraftig, moderne og fremtidsrettet anlegg for idrett og idretts-/aktivitetsrelatert ideell og kommersiell virksomhet.
- Ny teknologi som en integrert del av anlegget, både for toppidrett, breddeaktivitet, helseprosjekter og arrangement.
- Nye metoder for effektiv og miljøvennlig snøproduksjon i et stadig varmere og våtere klima.
- Nye løsninger for folkehelsearbeid i et kunnskapscenter for fremtidens folkehelse.

3.3. Premisser

Idrettsformål

Granåsen er et hovedsenter for skiidretten i Trondheim og Trøndelag og det skal det fortsatt være. Det er uansett et mål for utbyggingen at anlegget skal ha større aktivitet på sommerstid enn tidligere. I så måte skal anlegget bygges ut og legge til rette for **de idrettene som naturlig hører sammen i Granåsen sammen med skiidretten**. Idretten har selv gjennomført en behovskartlegging gjennom brukerprosessen. Det må avgjøres hvilke idretter/ aktiviteter som naturlig passer inn i Granåsen (og hvilke som ikke gjør det). Dette henger også nøye sammen med hvor i Granåsen de ulike anleggene plasseres.

Miljø

Trondheim kommune legger stor vekt på at prosjektet skal prosjekteres, bygges og driftes med minst mulig miljøbelastning. En miljøplan vil bli utarbeidet. Her settes miljømål for prosjektet. Den skal stille miljøkrav til alle involverte aktører og skal være et hjelpemiddel til å ta de rette valgene for å oppnå et klimavennlig prosjekt.

Trondheim kommunes nye klima- og miljøplan vil bli lagt til grunn når løsninger for Granåsen skal velges. Dette vil påvirke krav til energibruk, materialvalg og CO₂-utslipp i utbyggingen. Det samme gjelder for "Trebyen Trondheim". Dette er et samarbeidsprosjekt mellom kommunen, NTNU Tresenteret, SINTEF byggforsk, NiT, STFK, FMST og Trefokus Norge. Målet med satsinga er å bygge klimavennlig, med økt bruk av fornybare materialer og å se på Trondheim by som motor for økt aktivitet i regionen fram til 2020.

Innovasjon

Trondheim kommune legger vekt på å tilrettelegge for innovative løsninger og skal være en fremoverlent FoU-partner. I Granåsen er det et stort potensiale i grensesnittet idrett/ helse/ næring. Ideer som fremmer dette ønskes velkommen. Se mer i kapittel Trøndelag 2023.

Anskaffelsesprosessene vil bli brukt aktivt for å skape innovasjon. Dette med forankring i kommunens innovasjons- og anskaffelsesstrategi.

Kommersiell virksomhet/ næring

Områdene rundt langrennsstadion og hoppanlegget vil i stor grad bli benyttet til idrett/ aktivitet/ idelle formål.

Arealene i den gamle sivilforsvarsleieren og langs Kongsvegen vil være egnet for mer kommersiell virksomhet.

Næringsvirksomheten i Granåsen skal primært være idretts-/ helse-/ aktivitetsbasert.

4. Trøndelag 2023

Trøndelag 2023 er en overbygning over prosjekter med utspring i Trondheims ambisjon om å bli arrangør av VM på ski nordiske grener.

Gjennom sterk samhandling mellom viktige samfunnsaktører bruke kraften i et fremtidig VM på ski, fylkessammenslåingen, store arrangementer og utbyggingsprosjektet i Granåsen til å tilrettelegge for og gjennomføre innovative prosesser for å løse samfunnsutfordringer innen områdene helse og klima – regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Utviklingsprogrammet består foreløpig av fire prosjekter;

5. Samferdsel
6. Utbygging og drift av hverdagsanlegget
7. Helse- trening-forebygging-rehabilitering
8. Snow for the future

Hovedaktørene i utviklingsprogrammet er Trondheim kommune, Nye Trøndelag Fylkeskommune, NTNU, SINTEF, Norges Idrettsforbund og Norges Skiforbund og Næringsforeningen i Trondheimsregionen.

4.1. Folkehelse

Granåsen er nøkkelområdet for utviklingsprogrammet og potensialet for å skape positiv utvikling på helseområdet er store.

Til tross for tilgjengelig kunnskap om at fysisk aktivitet er bra for helsa, går samfunnsutviklingen i retning av en mer stillesittende livsstil. Aktivitetsnivået i befolkningen er lavt, sosialt skjevfordelt og viser en negativ utvikling. En økning i trening og mosjon de siste tiårene hos noen grupper, kompenserer ikke for kraftig redusert hverdagsaktivitet hos de fleste av oss.

Regelmessig fysisk aktivitet gir dokumenterte positive helseeffekter både fysisk, psykisk og sosialt, og reduserer sykkelighet og dødelighet generelt. Fysisk aktivitet som helsefremmende faktor er en "ferskvare" som må vedlikeholdes gjennom daglig bevegelse og aktiv bruk av kroppen. Vår hovedutfordring er å øke andelen som oppfyller anbefalingene til fysisk aktivitet og minske omfanget av stillesitting.

Granåsen skal være vår arena for dette. Tilrettelegging for folkehelsearbeid vil bli en svært sentral del av utbyggingen. Det ligger et stort potensial i forebygging, trening og rehabilitering for mange brukergrupper i Granåsen. Anlegget er inngangsport til Bymarka og er allerede en smeltedigel av aktivitet. De nye arenabyggene kan fylles av aktører og aktiviteter som bidrar til bedre helse for Trondheims befolkning og man kan se for seg Granåsen som et nasjonalt og internasjonalt kompetansesenter for «*trening, forebygging, rehabilitering og folkehelsearbeid*». I dette ligger muligheter for unik synergi mellom toppidrett og folkehelse.

5. Status i utbyggingsprosjektet per mars 2017

5.1. Områdeplan

Trondheim kommune vedtok områdeplan for Granåsen i mai 2016. Denne ivaretar kravene til en helhetlig utvikling av området. Det åpnes i idéfasen for innspill/ konseptforslag som går utover planens bestemmelser.

5.2. Brukerprosess gjennomført høsten 2016

Utbyggingsprosjektet har høsten 2016 kjørt en omfattende brukerprosess der dagens brukere av anlegget og potensielle fremtidige brukere har meldt inn alle ønsker og behov.

Dette er brukergruppene

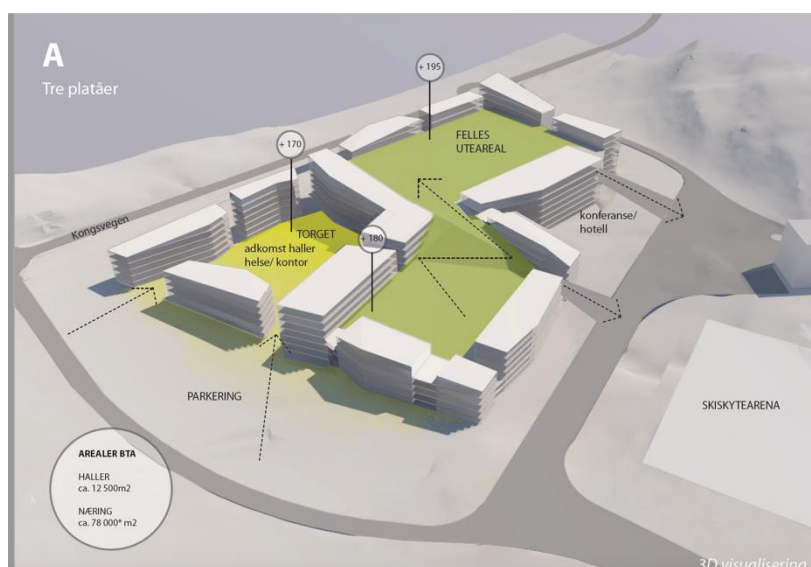
1. Toppidrett nordisk og skiskyting
2. Breddeidrett langrenn og skiskyting
3. Hopp og kombinert
4. Store arrangement, WC, et fremtidig VM, Kulturelle arr (konserter) med mer.
5. Næringslivet / private interesser
6. Bredde og nye idretter i Granåsen
7. Tur, trim og friluftsliv i Bymarka
8. Trondheim Bydrift
9. VM på ski

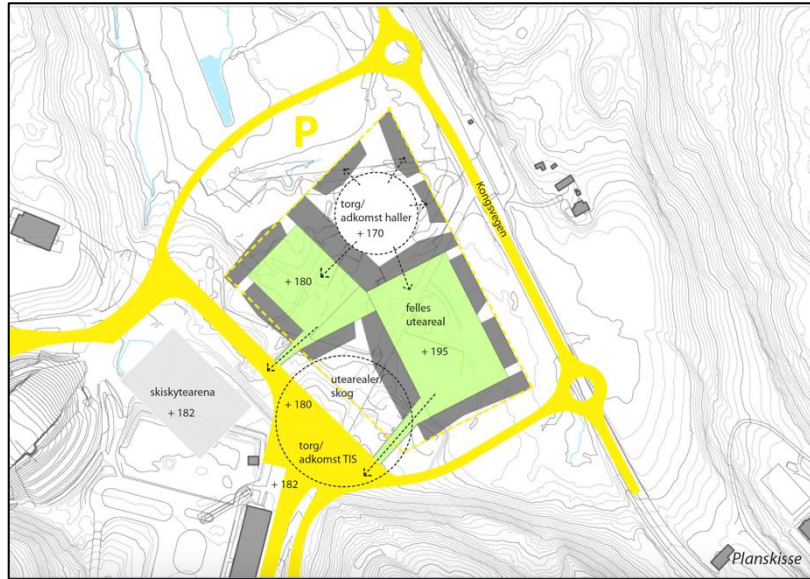
Innspill fra brukergruppene er samlet og systematisert av utbyggingsprosjektets rådgivergruppe ledet av Pir II.

Trondheim kommune utreder flytting av Frisklivssentralen FLM fra Tempe til Granåsen.

5.3. Resultat fra brukerprosess høsten 2016

Innspillene fra brukerprosessen kan oppsummeres i skisser som viser mulige utbyggingseksempler.

5.4. Detaljreguleringer

Områdeplanen krever at det utarbeides detaljreguleringsplaner i utbyggingsområdene KBA 1 – KBA 4.

Det er flere momenter som må diskuteres nærmere hva gjelder detaljregulering. Blant annet hvorvidt det er fordeler med å regulere hele eller deler av områdene samtidig i stedet for fire ulike detaljreguleringer.

Utfallet av hvorvidt Trondheim får VM i 2023 eller ikke vil også påvirke fremdriften med detaljregulering.

6. Interessentdialog

6.1. Generelt

Trondheim kommune og utbyggingsprosjektet ønsker å komme i dialog med aktører som kan være interesserte i å utvikle anlegget, som investorer, utbyggere, og/eller leietakere.

Hvilke konsepter kan man se for seg i Granåsen i fremtiden?

Gjennom åpen og tidlig dialog med potensielle aktører, ønsker Trondheim kommune å tilrettelegge for en god utvikling av Granåsen, i et samspill mellom det offentlige og private aktører.

6.2. Dialogkonferanse

Interessentdialogen er tentativt planlagt gjennomført med en dialogkonferanse 5. april og påfølgende en-til-en-møter med aktører i ukene 16, 17 og evt. 18.

I dialogkonferansen vil kommunen presentere prosjektet på et overordnet nivå, si noe om prosjektets organisering, tidsplan og planlagt gjennomføring.

Videre vil premisser og grunnprinsipper for anlegget og området bli presentert og tanker om fremtidig utvikling bli belyst.

Det er åpent for spørsmål og eventuelt diskusjon.

6.3. En-til-en-møter

Etter dialogkonferansen vil alle som ønsker det få mulighet til en-til-en-møter. Her ønsker vi at private aktører presenterer mulige ideer og konsepter for Granåsen og gjerne kommer med konkrete innspill til organisering og fremdrift.

I en-til-en-møtene er det også ønskelig at aktørenes evne til gjennomføring av innspillene kommer frem. Man kan be om en-til-en-møter selv om man ikke deltar på dialogkonferansen.

For de som absolutt ikke har anledning til å møte til en-til-en-møte i Trondheim, kan det være aktuelt å avtale alternative, f.eks. digitale løsninger.

Tidsrammen for en-til-en-møtene vil være 90 minutter. Alle som melder seg på vil få tilsendt forslag til møtetid. Møtene er fortrolige og taushetsplikt gjelder f.eks for det som kan anses som "forretningshemmeligheter". Det er ønskelig (men ikke et krav) at det sendes inn et innspills-notat i forkant av en-til-en-møtene. Dette bør være kort og overordnet, ikke detaljert, maks to A4-sider. Sendes til geir.paulsen@trondheim.kommune.no. senest to dager i forkant av en-til-en-møtene. Mottak bekreftes.

7. Foreløpig fremdriftsplan

Invitasjon til dialogkonferanse	uke 10
Dialogkonferanse, påmelding senest 3. april	onsdag 5. april
En-til-en-møter	uke 16, 17 og evt. 18

8. Program dialogkonferanse 5. april

1130:

- Registrering og kaffe

1200:

- Velkommen v / Ola By Rise, kommunaldirektør kultur og næring
- VM på ski og Granåsens potensiale v / Guri Hetland
- Om interessentdialogen v / Hilde Sætertrø, prosjektleder Leverandørutviklingsprogrammet.
- Innledning om utbyggingsprosjektet v / Geir Paulsen, utbyggingsleder

1330:

- Pause, enkel servering
- Hvilke muligheter finnes i Granåsen?
  - Helse- og aktivitetsbasert næring
  - Teknologi, FoU
  - Annet
- Mer om utbyggingsprosjektet – status og realiseringsfaser v / Geir Paulsen
Spørsmål og utveksling.
- Avslutning, informasjon om "en-til-en-møter" og veien videre.

Slutt senest kl 15.00. Programmet for dialogkonferansen er foreløpig.